

Druhý rok Fulufjälletu

Ve středošvédské provincii Dalarna oslavil letos v září své první narozeniny druhý největší národní park Švédska. Se svými 385 km² tvoří jednu z nejpozoruhodnějších přírodních relikvií ve Skandinávii.

Jednou z předností parku je široká nabídka tras pro pěší a lyžařskou turistiku v zachovalé horské přírodě s „nejkontinentálnější“ klimatem v celém Švédsku. Nejvyšší polohy, které se pohybují mezi 900 – 1000 metry, pokrývají kamenitá pole proložená koberci horských trav, lišejníků a borůvek. Plochá horská temena a široká sedla umožňují – ve Švédsku – největší rozhled do nížiny.

Fulufjället jsou jediné z větších švédských hor, jejichž povrch nespásala sobí stáda. Jejich okraje lemují jehličnaté, místy smíšené lesy, avšak ve střední části parku, kterou tvoří náhorní plošina, se rozkládají četná rašeliniště, skalnaté plochy porostlé žlutozelenými lišejníky, nízkými křovinami, trávou či zakrslými dřevinami. Neoddělitelnou součástí krajiny jsou všudypřítomná jezírka různých velikostí, často navzájem propojená potoky.

Na východním svahu hor lze spatřit pozůstatky pralesa, v němž nejsou vzácností borovice staré 400 či 500 let. Co se místní fauny týče, rozmanitá krajina parku nabízí stálý domov celé řadě více či méně vzácných savců (skandinávský hnědý medvěd, los, rys) a ptáků (sova, sokol, kukačka, jestřáb, ostříž).

Unikátní je i geologie zdejší krajiny, jejímž základním rysem je rozmanitost. Jádro hor ve Fulufjälletu tvoří 900 milionů let stará pískovcová hornina, která se usadila na dně pravěkého oceánu. Na některých balvanech lze proto pozorovat zvrásněný povrch, který zformovaly mořské vlny, na jiných místech jsou viditelné stopy tání ledovců. Základní podoba

FOTO: EVA RENERY

této starobylé krajiny však nebyla významně změněna od konce poslední doby ledové.

Turistické atrakce

Hlavním turistickým lákadlem parku je bezpochyby Njupeskö. Nejvyšší vodopád ve Švédsku má délku 93 m, ze které se valí do morénového údolí. V zimě, kdy teploty ve skalnatých údolích dosahují kvůli ostrému větru minus 30 až 40°C se Njupeskö mění v nejatraktivnější ledovou horelezeckou stěnu ve Švédsku.

Jezerní komplex Rörjsjö, který se nachází nedaleko vodopádu Njupeskö, nabízí kromě jiného i možnost rybaření či projížďek v člunech. Nejzachovalejší část parku se rozkládá na jih od jezer Harrsjö a je určena zejména těm návštěvníkům, kteří vyhledávají nedotčenou přírodu a klid. Mírně zvlněný terén plochých vrcholů hor nabízí ojedinělý rozhled do desetikilometrových vzdáleností. Skutečnost, že z těchto míst nelze spatřit jediné město, vesnici, ani jiný objekt vybudovaný člověkem, vytváří dojem, že se nacházíte „uprostřed země nikoho“.

Fyzicky zdatným lze vřele doporučit cestu k mýtu opředěnému „oltáři“ – Altarringen, který se nachází nedaleko jezera Tangsjön. O tom, zda byl Altarringen opravdu využíván k posvátným účelům anebo

k profánnímu lovu sokolů, se dodnes vedou spory. Ať tak či onak, Altarringen je nejvýše položeným objektem svého druhu ve Švédsku.

V parku Fulufjället se mohou návštěvníci setkat s dvojím typem stezek. Zatímco zimní cesty jsou snadno rozpoznatelné díky tyčím s červeným křížem, při putování po stezkách letních se musí každý spoléhat na svůj zrak. Menší pěšiny se občas ztrácejí mezi kameny či v rašeliništích a jejich značení je poněkud sporé. Jen výjimečně je směr naznačený kamennými mohylkami či oranžovou barvou. Pro lepší orientaci v tomto terénu je proto vhodné se vybavit podrobnější mapou parku.

Návštěvníci mohou nocovat ve veřejných chatách či přístřešcích. Těchto „útulen“ je na území Fulufjälletu celá řada – od prostých přístřešků a laponských kuželovitých chýší až k bytelným srubům s postelemi. Cestovatele příjemně překvapí zásoby dřeva a možnost využití základního nářadí k jeho zpracování. Na většinu těchto staveb se vztahuje švédské právo „veřejného přístupu“, tzv. allemansrätt, což znamená, že mohou být bezplatně využity kýmkoli z příchozích. ●

TOMÁŠ BOUŠKA
A KLÁRA JIROUSKOVÁ
autoři studují na univerzitě ve Falunu

JAK SE TAM DOSTAT

Národní park Fulufjället se rozkládá podél norské hranice asi 25 kilometrů západně od městečka Särna v severozápadní Dalarně. Vzálenost od Stockholmu je po silnici asi 450 km a z Osla cca 300 km.

ROZDĚLENÍ PARKU

Park je rozdělen na čtyři zóny. Každá se řídí odlišnými pravidly, jež musí každý návštěvník dodržovat. Šedesát procent parku zaujímá první pásmo, které představuje oblast naprostého klidu. V této zóně jsou zakázány veškeré aktivity, které mohou jakkoli narušit přírodní rovnováhu: kempování a rozdělování ohně, zlézání skal, volný pohyb mimo vyznačené stezky, rybaření, lov drobné i vysoké zvěře, jízda na sněžných skútrech. V druhé zóně je zapovězeno vše ze zóny první s výjimkou sezónního lovu losa. V zóně třetí je povoleno s určitým omezením rybařit, lovit a může se zde jezdit i na sněžných skútrech. Avšak táboření či pohyb vlastním vozem je dovoleno pouze v nejmenší, čtvrté („obslužné“) zóně parku. Zde jsou návštěvníkům k dispozici místa k parkování, a u hlavní brány parku i informační centrum a kavárna s občerstvením.